

Megjelen:

Hetenként vasárnap

Előfizetési ára:

helyben házhozhordva

vidékre postaküldve

Egész évre . . . 4 fr

Félévre . . . 2 "

Negyedévre . . . 1 "

Egyes szám ára 8 kr

Hirdetések árszabály

szerint közöltetnek

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőségi iroda
Nap-utca 42 sz. hol
a lap szellemi részét
illetőleg értekezhetni
lehetKéziratok nem adat-
nak visszaKüldőhely: Nap-utca 42. sz. hova
ahirdetések és előfizze-
tések küldendőkNyitási közlemé-
nyek soronként 15

Pro domo.

Általános szokássá vált már, hogy mikor új évnegyed következik, az ujságok hosszú cikkekben ajánlatják magokat, s kérik a közönség jó indulatát és támogatását.

Eppen ezért bocsássa meg olvasó közönségünk, ha mi is felemeljük kérő szavunkat, s ha ismétellen kéljük városunk nagyérdemű közönségének mindig tapasztalt támogatását és szíves jó indulatát.

Egy vidéki városban ujságot írni nem könnyű dolog, már csak azért sem, mert nem mindig akad megírni való ujság.

De még nagyobb baj ennél az, hogy — valljuk meg őszintén — az igazságot szívesen elolvassa mindenki, de olyanok aránylag igen kevés számmal vannak, a kik rendszeresen közreműködnek arra nézve, hogy helyilapunk élénk, s minden közdolgot felőlelő közös eszmei találkozó hely legyen.

Pedig a művelt osztálynak nem volna egy-egy szebb feladata, mint írva oktatni, felvilágosítani azt a közönséget, a mely pedig nagyon hálás, a mely pedig szívesen megvesz s elolvas minden olyat, a miből tanulságot, okulást merithet.

Első sorban is azzal a kérelemmel fordulunk tehát városunk értelmiségéhez, hogy lapunkat nagyvabesült szellemi támogatásával jövőre nézve fokozottabb mértékben szerencsétlenül szíveskedjék.

Kérjük különösbbe a különböző hatóságok, intézetek, társulatok, testületek és egyesületek vezetőinek szíves támogatását, mert csak így leszünk képesek megfelelni nehéz feladatunknak.

Kérjük továbbá a nagy közönség anyagi támogatását is, melynek reményében lapunkra július hó 1-ső napjával új előfizetést nyitunk, tisztelettel kérve ugy helybeli, mint vidéki előfizetőinket, miszerint előfizetéseiket megújítani szíveskedjenek.

H.-Szoboszló 1899 junius 23.

Tisztelettel

»Szoboszló és Vidéke»
szerkesztősége.

A börze.

Ma napság már a legnagyobb hatalom a pénz. Az után futkos minden ember, s abból igyekszik mindenki minél többet szerezni.

És tagadhatlan, hogy a kinek pénze van, annak van esze, tekintélye, befolyása is, a szegény ember pedig csak szegény ember marad, ha mindjárt Plató szállana is belőle.

Van valami keserű igazság abban, a mit a nagy államférfiu Talleyrand mondott, hogy: «a hova lángelme behatolni nem képes, oda könyveden beszélhet egy arannyal megtelt számar.»

A pénz ma már kétségtelenül nagy befolyást és igen sok előnyt biztosít azok számára, a kik vele rendelkeznek.

És épen ez az oka annak, hogy újabb időben sokakat elragad a hirtelen való meggazdagodás vágya, s ezek a vágytól elvakult emberek legtöbbször olyan eszközökhöz folyamodnak, a melyek anyagi előmenetel helyett romlásukat okozzák.

A kereskedelem és értékforgalom központja — tudvalevőleg — a tőzsde, a hol az üzleti életben jártas hivatásos üzleti emberek naponként milliókat forgatnak.

Ámde a tőzsdei spekuláció olyanoknak való, a kik először is nagy tőkével rendelkeznek, másodsor pedig bírnak azzal a jártassággal és tájékozottsággal, a melyet a mai fejlett kereskedelmi és üzleti viszonyok megkövetelnek.

Kis tőkével bíró és az üzleti világban járatlan emberre nézve valóságos veszedelem a tőzsde, a mely elébb — utóbb romlását okozza.

És még is azt látjuk, hogy ma már a kis gazdák között is számosan vannak olyanok, a kiket a gyors meggazdagodás vágya a tőzsdei spekulációk terére kergetett. Városunkban is vannak számos oly kis gazdák, a kik rendszeresen játszanak a tőzsdén, abban a hitben, hogy így vagyonukat megkészszerzik.

Nagyon sajnálatos dolog ez, a melynek az lesz a vége, hogy az illetők előbb — utóbb belebuknak ebbe az anyagi erejükét és üzleti jártasságukat felül muló vállalkozásba, s a remélt busás haszon utáni vágyakozás folytán el fogják veszíteni azt a kicsit is, a milyök van.

A börze nem való az ahoz nem értő kis gazdának. A börze csak az üzleti életben jártas

nagy tőkével és jártassággal rendelkező igazi üzletembereknek való.

Még ezek is elveszithetik ott rövid idő alatt minden vagyonukat. A kis gazdára nézve azonban a biztos romlás legbiztosabb útja a tőzsde.

A hajdumegyei gazdasági egyesületnek a debreczeni gazdasági tanintézet kísérletezési telepén tett kirándulásáról.

A hajdumegyei gazdasági egyesület híven programjához és a gyakorlati élet kívánalmához f. hó 18-án tanulmányi kirándulást tett a debreczeni gazdasági tanintézeti telepre. A résztvevők száma kitett vagy 100-at, a kik között nagy számmal fogva a szoboszlóiak domináltak. A megye házatól kocsikon mentünk ki a szép és hatalmas fákkal borított nagy erdőn át a Parlagra. Fogadtatásunkra megjelentek Kerpely Kálmán igazgató, — és az egész gazdasági intézőség. Legelőször is a szállótelepet tekintettük meg, — a mely, mivel még most van keletkezésében — semmi nagyobb hatást ránk nem tett. — Ezután a jöszág állományt tekintettük meg, a melyek közül különösen megnyertek tetszésünket a szép fajbirkák és a szép szőke malaczkok. A tehén, és ökrök állomány nem valami kiváló. Legnagyobb csalódás ért azonban bennünket a ló állománynál. Ugyanis a látott anyakanczak, és csikók között alig volt olyan, a melyiknek egy vagy más hibája ne lett volna. Búskeséggel elmondhatjuk itt, hogy közülünk nem egy gazdának különb lovai és csikói vannak, vagy ha nincs is, de nem sokkal alunk hátrább a lötenyésztés terén.

Nagyobb feltűnést okoztak a dohány kísérletezési telepek és a különböző fajtájú szárítók. Ezen telepek azonban oly nagy költséggel vannak beállítva, hogy azoknak egyike sem valósítható meg az egyes gazdaságnál.

Tanulságos magyarázattal Kerpely igazgató ur és az intézőség szolgált, a melyet megköszönve tapasztalatokkal gazdagabban hagytuk el a Parlagot.

Déli 1 órakor a nagy erdőn a Dobos pavillonba ebédre gyűltünk össze. Az ebéd alatt nagyszámos alispán ur, mint az egyesület terekeny elnöke, s annak éltető lelke számos felköszöntésben részesült, a melyek egyikére a midőn az alispán ur válaszolt, egyszerre csak hatalmas koppausásokat hallunk, a melynek folytán kinézvén a szabadba, rémülettel láttuk, hogy dió nagyságu jégek esnek lefele.

Leírni az ennek folytán támadt zürzavart és kétségbeesést alig lehet, a mi érthető is, mivel a társaságot amaz osztály képezte, a mely osztály kevés kivétellel, egyesegyedül a föld terméséből kapja a hasznát és jövedelmét. Csak lassan történt az meg, hogy visszamentünk asztalainkhoz, s vigasztalván magunkat ama jó reménységgel, hatha a jó Isten a mi

A magyar királyi

Allamvasutak Gépgyárának Vezér ügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32 szám

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzeoplógarnitúráit, ipari célokra alkalmas „Compound“ locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőzkukoriczamorzolóit, Stibor-féle körfűreszeit, Millenium kaszáló- és aratógépeit, továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

határunkat megkímélte eme csapástól. (A mely reménység városunk területére — hála Istennek — be is vált.)

Ezután Bogdán Gábor nagybirtokos — felhasználva az adott helyzetet — nagyon helyesen beszédében reá mutatott arra, hogy a gazdaközönség az elemi csapásokkal szemben mintegy tehetetlenül áll, mert a jégbiztosító társaságok oly magasra emelték a díjakat, hogy a gazdának majdnem lehetetlené van téve a biztosítás, és éppen erre való tekintettel nagyon helyesen meg is jelölte a módot, a mely által ezen segíthetnek, egyik a kölcsönös biztosítás, a másik a kötelező állami biztosításnak törvényhozásilag leendő behozatala. A jelen volt gazdák helyeslően Bogdán Gábor felszólalását, az alispán ur mint elnök ki is jelentette és biztatott, hogy saját hatáskörében mindent meg fog tenni a gazdák érdekében.

Eme mindnyájunkat megörvendeztető kijelentés hatása alatt azután bucsuztunk, hogy mielőbb meggyőződhessünk arról, meglátogatott-e a sors haragja bennünket is. Haza érven azonban örömmel láttuk, hogy ezuttal a csapástól megkímelttünk.

Megemlítem még, hogy kilátásba helyeztettem, hogy a nyáron Szegeden megtartandó gazdasági kiállítás az egyesületi tagok 6-10 frt költséggel megtekinthetik.

Még ha megemlítem azt az eléggé nem méltányolható körülményt, hogy az ebed mindnyájunkat kielégített, bezárom rövid tudósításomat.

... h ... s.

A polgáriiskola új épületének hiányai

Megirtuk volt lapunk előző számában, hogy a polgáriiskolai építési bizottsághoz egy bizalmas természetű feljelentés érkezett, a melyben az foglaltatott, hogy az új épület ablakai rosszak. Pénztáros István h. polgármester ezen feljelentés következtében összehívta az építkezési bizottságot, és tanácskozás tárgyává tette a tudomására jutott ezen körülményt. Sőt tovább ment, a mennyiben az államépítészeti hivatalnak is bejelentette a dolgot, ahonnan Latinovits Mihály főmérnök küldetett ki az épület hiányainak megvizsgálására.

A főmérnök a héten csakugyan ki is jött és megvizsgálta az épületet.

A főmérnök mint szakértő úgy nyilatkozott, hogy az ablakok nem rosszak ugyan, hanem iskolai épületre gyengék. A padlóra nézve már sokkal rosszabb véleményt adott a főmérnök, a mennyiben kinyilatkoztatta, hogy a padló a legselejtebb szakadozott, görcsös deszkából készült, úgy, hogy azt átvenni és elfogadni nem lehet. Nem lehet átvenni és elfogadni a vasalási munkákat sem, mert azok is gyengék.

Az építkezési bizottság mindenben magáévá tette a főmérnök véleményét, s tudára adta a vállalkozónak, hogy a kifogásolt anyagból készült munkát átvenni nem fogja.

Azt is elhatározta az építkezési bizottság, hogy az igazgatói lakáshoz egy melléképületet is építtet, a melyben egy tehénól, sütő-mosó konyha és aprómarha ólak lesznek elhelyezve.

Azt is elhatározta az építési bizottság, hogy a tornaterem befedésére használt gyenge, törékeny tetőcserepet új, jobb minőségű cserepekkel cseréltesse ki.

Ez a törékeny gyenge cserép úgy került a tornateremre, hogy a városnak nem lévén cserépkészlete, sürgős szükség következtében kénytelen volt olyan cserepet venni a tornateremre, a milyet kapott. Azonban a tornaterem ezzel a tetővel nem mehet neki a télnek, mert a tetőzet bizonyosan megrongálódna, s így a falakban és a mennyezetben jelentékeny kár lenne. Az építési bizottság tehát csélszerűnek tartja, hogy a tornaterem levő cserép még most kicseréltesse.

A polgáriiskola ötödik osztálya.

Még be sem zárult j. óformán az iskolai év, s az egyes tanintézetek már is megtöltik a lapokat értesítésekkel, a melyek hivatva vannak tájékoztatni a közönséget arról, hogy mihez tartsa magát a szeptemberben megnyilandó iskolai év alkalmával.

Csak a mi polgáriiskolánk kibővítésének kérdése nincs eldöntve, s máig sem tudjuk még teljes bizonyossággal, hogy lesz-e hát szeptemberben ötödik osztály, vagy sem?

És ez nagy hiba, mert a bizonytalanságnál nincs rosszabb. Igen sok szüle már az évről vizsgálatok befejezésekor várta, hogy az ötödik osztály felállításáról valamit tudni fog. Azonban hiába való volt minden várakozás, mert az ötödik osztály felállításának kérdése még maig sincsen eldöntve. Remeljük, hisszük, hogy felállítatik, de bizonyosat még ma sem tudunk. — Az iskola növendekéi eltávoztak, hazamentek, a nélkül, hogy valami bizonyosat megtudtak volna. Ugy halljuk, hogy a polgáriiskola évi értesítője nem sokára meg fog jelenni, Addig, míg ez megjelenik, teljesen tisztázni kellene ezt a kérdést, úgy, hogy az értesítőnek már teljesen bizonyosat kellene mondani erről, mert ha még ez sem történik meg, akkor a késedelemből igen nagy hátrány származik az intézetre.

A nagy közönséget pedig addig is tájékoztatni kellene a tett lépésekről, legalább ez is keltene némi megnyugvást.

Hiszük, hogy a polgáriiskola igazgatósága vagy gondnoksága nem késik soká a kívánt megnyugtató felvilágosítás megadásával.

H I R E K

— **Lengyel Imre** kir. tablai bíró július hó 8-án kezdi meg hat hetre terjedő szabadság idejét.

— **Adler Farkas és neje** a héten Marienbádba utaztak, hat heti fürdői tartózkodásra.

— **Dr Malatinszki József ügyvéd** a héten Balaton-Füredre utazott négy heti fürdői tartózkodásra.

— **Hefey Ignác** városi tisztviselő, egy hétre terjedő szabadság idejét tegnap kezdte meg.

— **A nőegylet** ma egy hete délután gyűlést tartott a város-háza nagy tanácstermében, melynek tárgyát az évi számadások átvizsgálása és más folyó ügyek képezték.

— **Az ev. ref. elemi népiskolákban** a vizsgálatok holnap kezdődnek meg, s a hét végéig befejezést is nyernek. A vizsgálatok — mint rendesen — most is a templomban fognak megtartatni. Szombaton reggel 8 órakor tartatik meg az évről istentisztelet, melynek végeztével az egyes osztályok előbbre vitele is meg fog történni.

— **A r. kath. iskolában** az évről vizsgálatok kedden délelőtt tartattak meg, nagy számu hallgatóság jelenlétében. A növendékek minden tantárgyból szép eredményt mutattak fel, úgy, hogy a vizsgálat eredménye s általában veve az iskolák állapota dicséretére válik úgy az iskolát vezető tanítónak, mint az iskolaszeknek. A vizsgálatok befejeztével évről ünnepély tartatott. — A vizsga délután a növendékeket Mayer Kálmán tanító lefenyképezte.

— **Dalestély.** A dalárda tegnap este társas vacsorával egybekötött dalestélyt rendezett a Pavillon nagytermében a dalestély lefolyásáról, a mely lapunk zartakor kezdődött meg, lapunk következő számában számolunk be olvasóinknak.

— **Emelkedő buzaárak.** A buza ára egy hét óta folytonosan emelkedik, a minek az az oka, hogy Amerikából és a külföldről kedvezőtlen hírek érkeznek az idén várható terméshozamot illetőleg. A fővárosi gabonapiacson beállott ezen áremelkedés — természetesen — azt eredményezte, hogy a mi helyi piacunkon is emelkedtek az árak. A héten már nálunk is megért a buza kilencz forintot, sőt akadtak olyan eladók is, a kik kilencz forintot felüli árakat is kértek. A tőzsde magatartásából és a gazdasági kilátásokból következően az árak valószínűleg még mindig emelkedni fognak.

— **A városi közmunka** leszolgálása most van folyamatban. Felhívatik a lakosság, hogy a gyalog és igás közmunka leszolgálására naponként reggel 7 órakor a város-háza udvarán jelentkezzenek.

— **Lapunk ajándéka.** Lapunk ez évben is egy érdekes ajándékot ad minden előfizetőjének. Karácsoni ajándékunkat azonban csak azok kaphatják meg,

a kik lapunkra legalább is július hó 1-ső napjától kezdve előfizetnek. Uj előfizetők a nyomdában, a lapkihordónál és a szerkesztőségénél jelentkezhetnek.

— **A függetlenségi olvasókör** bálja. A függetlenségi olvasókör ma délután a város erdejében saját könyvtára javára zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj: személyenként 60 kr., családjegy 1 frt 50 kr. Kezdeté delután 4 órakor.

— **Uj iskolák felállítása.** Hajdu vármegye közgazgatási bizottsága leiratott intézett a helybeli ev. ref. egyháztanácshoz, melyben három uj iskola felállítását megsürgeti. Egyházunkra nehezedő súlyos iskola fenntartási terhek miatt a következő iskolai évben aligha lehet e három osztályt felállítani, az 1900-ik iskolai év szept 1-én azonban minden valószínűség szerint fel lesznek azok állítva, — még pedig államsegéllyel. A polgáriiskola átköltözésével alkalmas helyiségek maradtak az uj osztályok számára a nagyobb fiúiskolában, melyek átalakításáról ez egyháztanács már gondoskodott a költségvetés egybeállításával.

— **Nyugdíjazott tanítók.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Bede Imre helybeli tanítót 440 frt évi összeggel nyugdíjazta s ezenkívül a vallás és közoktatásügyi tárcza terhére élethossziglan tartó 100 frt évi segélyben részesítette, mint nyugdíjpótló államsegélyben. Ugyancsak nyugdíjazva lett Szabó Albert tanító is 440 frt évi összeggel. 100 frt államsegély iránt benyújtott kérvénye azonban még ma ment fel Hajduvármegye kir. tanfelügyelőségétől a közoktatási minisztériumhoz. Polonyi Géza orsz. képviselő értesítése szerint Szabó Albert tanító ur ezen 100 frtot szinte meg fogja kapni.

— **Vasár a hortobágyi nagyhidnál.** Csütöktörön baromvásár volt a hortobágyi nagyhidnál, a melyre városunk határáról is sok jószágot hajtottak fel. A vásár eléggé élénk és kedvező volt az eladókra nézve.

— **As arvaszék réme.** Tasi Julesától és az ő örökösétől Gönczi Juliánától úgy félnek már az arvaszéknel, mint az ördög a tönjéntől. Nincs az a hatóság, a mely előtt Tasi Juliánna az arvaszékét már be ne panasolta volna. Ennek a rettenetes huzavonának és vádaskodásnak az az oka, mert Tasi Juliánna egy jókora összeget követel az arvaszékétől, az arvaszék pedig nem hajlandó a követelt összeget kifizetni, azon egyszerű okból, mert Tasi Juliánának arva krajezárja sincsen az arvaszéknel. Ujabbán a belügyminiszternél emelt panaszt Tasi Juliánna, s kérvényében elmondja, hogy Szoboszló város belterületének fele az övé volt, de az arvaszék ebből is kiforgatta. Ez a panasz most érkezett le jelentéstétellel végett az arvaszékhez, a hol mindenki elhűt bele, mikor megtudta, hogy Szoboszlónak fele a Tasi Juliánnaé.

— **Zászlószentelés Kabán.** A kabai tűzoltó testület uj zászlóját július hó 24-ik napján szentelik fel nagy ünnepélyességgel. A zászlószentelési ünnepélyen a mi tűzoltó egyletünk is küldöttségileg lesz képviselve.

— **A polgáriiskola ötödik osztálya.** Lapunk zartakor vesszük a hírt, hogy a polgáriiskola gondnoksága magán uton arról értesült hogy a miniszter nem hajlandó a polgáriiskolában felállítani az ötödik osztályt, mert ezen osztály felállításához nincsen meg a megkívántató tanerő. A gondnokság ezen értesülés következtében ma délelőtt gyűlést tart, s lehetőleg oda fog hatni, hogy a miniszter aggodalmait eloszlattassanak s hogy a polgáriiskola ötödik osztálya az őszön megnyiljon.

— **Jégverés és más csapások.** A héten két ízben vonult át pusztító jégvihar vármegyénk területén. Vasárnap Bősörményben, Debreczenben és Vámos-Percsen volt nagy jég, a mely a vetésekben és szőlőkben pótolhatatlan kárt okozott. Különösen Bősörményben és Debreczenben galamb tojásnyi nagyságu jégek estek, a melyek a vetéseket, a tengerit és a szőlőt teljesen elverték. A bősörményi határ egy részén olyan pusztítást vitt véghez a jég, hogy az aratásra nem is gondolnak, mert nincsen mit aratni. Hetfőn Bagos, Saránd, Derecske környékén volt nagy jég, a mely szintén tetemes károkat okozott. A rozsa fellepett a közeli vidéken mindenütt, úgy, hogy az aratás eredménye már eddig is jóval alább marad a számitásnál. Nadudvaron, Kabán, Ladányban és az egész Kunságon felment a rozsa a buzának a fejére is. A tengeri a kedvezőtlen időjárás következtében nagyon rosszul fejlődik és az sem biztat valami jó eredménnyel. A jég a mi határunkat eddig megkímélte, de a rozsa már nálunk is fellépett.

— **A brassói áll. kereskedelmi akadémia** igazgatósága értesíti a t. szülőket, hogy az intézettel kapcsolatban szervezett internátusba a jövő iskolai évre 20 tanuló fog felvételt. Brassó városa élénk kereskedelme és nagyszámu ipartelepeinél fogva kiválóan alkalmas lévén keresk. iskolai tanulók képzésére, az ottani keresk. iskolát és internátust, melybe a felvételi díj csak 250 frt., a tanítási díj pedig az akadémia 18 frt., különösen ajánljuk a szülők figyelmébe. Felvétel végett jelentkezhetni aug. 15-ig az igazgatóságnál.

— **Értesítés.** A pápai állami tanítóképző-intézet I. osztályába az 1899/1900. tanévben több, teljesen ingyenes és feldíjas, állami segélyállomás lesz betöltendő. Folyamodványok július 1-ig ide küldendők. A felvételi vizsgálatok július 3-án tartatnak, melyre az elégtelen osztályzatú, avagy IV. gimnásialis, vagy polgári iskolai osztályt nem végeztek kötelezetnek.

Tudakozódásra innen — kívánságra — bővebb tájékoztató adatok.

Papa 1899. évi június hó 15-én.

Szováthy Lajos.
igazgató.

— **A szegedi állami felsőbb leányiskola internátusában** az 1899—1900. isk. évre 40 hely van üresedésben. A jelentkezők a növendék születési, iskolai, oltási s egészségi bizonyítványával az internátus igazgatóságához intézendők. A teljes ellátási díj az egész iskolai évre szept. 1-től a tanév bezárásáig: 300 frt. A zongoratanítás (mely nem kötelező) díja 50 frt. Az iskolai tandíj 30 frt; ezenkívül értesítőre, bizonyítvány és egyéb nyomtatványokra minden növendék 2 frtot, felvételi díj pedig 5 frtot fizet. Rendkívüli számlára tartoznak: Az internatusi díj félévi előleges részletekben fizetendő. Az esetleges, apróbb kiadások fedezésére szintén előlegesen adandó át valamely összeg elszámolásra az igazgatóknak.

— **A forspont szolgálat.** A következő levelet kaptuk:

T. Szerkesztő ur!

Hetei Ignác t. ügyész ur kezdeményezésére a tavaszon mozgalom indult meg a forspont eltörlése érdekében. Ez az ügy azóta hallgatásban van, pedig igen ajánlatos volna, ha minél előbb megoldatnék. Nem lehet tünni, hogy ez az igazságtalan és indokolatlan közszolgálat továbbra is fennálljon, s hogy míg a 100—200 holddal bíró gazdák nem teljesítenek forspont szolgálatot, addig a két rossz lóval bíró szegény embert minduntalan zaklassák. A hatóságot igen kérjük ezen ügy minél előbb elintézésére.

Többek.

— **Koporsó az utfélen.** A hortobágyi nagyhídi vássárra menőknek feltűnt a héten, hogy a pipa gödörökön túl, a Szabó Sándor debreczeni gazda földjének az árkából egy rozszant fakoporsó látszik ki. Voltak, a kik közelebről megnézték a földből kilátszó koporsót és azt állítják, hogy emberi csontokkal van tele. Mindenesetre érdekes volna tudni, hogyan kerülhetett az a koporsó oda, mert nem valószínű, hogy ott valamikor temető lett volna. Az első teendő minden esetre az lenne, hogy a koporsó és a benne levő csontok eltávolíttassanak az utfélről.

— **A járásbíró megvizsgálása.** Igyártó Sándor, debreczeni kir. törvényszéki elnök szerdán kezdte meg a helybeli kir. járásbíró ügykezelésének megvizsgálását. A vizsgálat a héten fog befejezést nyerni.

— **A jövő évi városi közmunka kivetése** most van folyamatban a r. alkaptányi hivatalnál. A kivetési lajstrom annak idején közszemlére fog kitétetni, a mikor az érdeklődők megtekinthetik és esetleges felszólamlásaitak megtehetik.

— **A mezőőr mint bíró.** Közelebb egy olyan eset fordult elő, hogy egy mezőőr egy csomó libát a közlegelőről behajtott egy tanyára, s a libák tulajdonosait sorra megbírságotta. Csak mikor már a bírságpénzeket is beszedte, akkor tett jelentést a kapitányságnak. Ez helytelen dolog, mert a mezőőr nem bíró s így bírságotlasi joga nincsen. Felhívjuk erre a rkapitányság figyelmét.

— **Satoros cigányok** kóboroltak a héten ismét a város belterületén, a rendőrség azonban — igen helyesen — kitoloncoltatta őket a város határáról.

— **Felmért bitang jóság.** Körül-belül egy hónappal ezelőtt 3 drb bitang csikó került a rendőrséghez, a melyet annak rendje és módja szerint szabály szerűen köröztek is. A csikók tulajdonosa nem jelent-

kezett, úgy, hogy a rendőrség hétfőn reggel a vásárban el akarta árvereztetni a csikókat. Mikor az árverés megkezdődött, Adán Mihály városi képviselő ráismert, a csikókra hogy azok a Katona János tulajdonát képezik. A dolog úgy is volt, mert Katona János kello igazolás után át is vette a csikókat. A dologban az a legfeltűnőbb, hogy Csombordi István csikós, a ki elől a csikók elbitangoltak, csak akkor tudta meg a dolgot mikor a csikókat a ménesre visszahajtották.

— **Magánvizsgák.** A polgári iskolában a hét folyamán magánvizsgálatok tartattak, melyekre ez alkalommal is nagy számal jelentkeztek a vizsgázni óhajtó magántanulók. A vizsgálatokon részt vett Csánkf Viktor kir. tanfelügyelő is.

— **A dalegylet működő tagjai** mielőtt ez évi tanulásuk után a nyári szüneteket megkezdénék, f. hó 25-én délután 5 órakor a nagy fiiskolába összegyűlnek s ott az ezen évben elhunyt Szabó Balint taglarsuk emlékére egy gyászdal énekelnek.

— **Permetezzünk.** figyelmeztetjük a szőlő birtokosokat, hogy szőlőiket gondosan permetezzék, mert az esős meleg időjárás nagyon kedvez a peronoszpóra terjedésének. A permetezéshez most már erősebb, 2%-os keveréket kell alkalmaznunk.

Közgazdaság.

Szőlőtelepítők figyelmébe

Gyökeres fas, gyökeres zöld. sima zöld, oltás gyökeres és sima alany vessző, valamint nemes vessző nagybani eladása.

Az éghajlati és talaj viszonyoknak megfelelő, valamint a borvidék eddigi jelegének fenntartására alkalmas nemes szőlőfaj, szintén a talaj és éghajlati viszonyoknak legmegfelelőbb fajtisza alany vesszőből előállított tökéletes forradasi oltványok ültetése képezi az oltott szőlő telepítés kérdésének sikeres megoldását.

Vas tartalmu agyagos, vagy televény talajra tapasztalatom szerint legalkalmasabb alany a »Riparia portalis» és »Vitis szolonis» amerikai vessző. Borszőlőnek az »Erdei» meredek deli lejtőre a »Szerémi» zöld is. Csemege szőlőnek a »Gyöngy» szőlő fajok. Ezen szőlő fajok nemesek hogy mindig jól és hamar teremnek, jó és kitűnő bort illetve csemege szőlőt szolgáltatnak, hanem nem rothadnak és virágzaskor neu rugják el a termést.

Az 1899 évi őszi, vagy 1900 évi tavaszi szállításra az említett fajokból gyökeres fas, az évi gyökerecsű zöld és sima zöld oltásra, valamint gyökeres s sima alany vesszőre továbbá nemes vesszőre bár mily mennyiségben elfogadok megrendelést.

Ára a gyökeres fásoltásnak 120 frt, évi gyökerecsű zöld oltásnak 100 frt zöld oltásnak 90 frt, gyökeres I. oszt. vesszőnek 18 frt, II. osztályunak 12 frt ma I. oszt. vesszőnek 9 frt, II. oszt. 4 frt nemes vesszőnek 5 frt muskotály gyöngynek (passatuti) 15 frt ezer darabonként számítva. Vasuthoz szállítás és csomagolás oltásnál 1 frt, vesszőnél 50 kr. ezrenként. Az árak 1899. őszi átvételre értendők.

Faj azonosság és minden tekintetben kifogástalan minőségért felelőséget vállalok. Megrendelésnél 1/2-ad ár előleget kérek.

Megrendelésre a nevezett amerikai alanyokon ármely fajta szőlőből készítek fas vagy zöld oltást.

Morvay főszolgabíró,
szőlő birtokos, Margita Biharvármegye.

Az új szőlők pusztulása.

A szőlős gazdák körében sok panaszt lehet hallani a miatt, hogy az új szőlők a harmadik-negyedik évben pusztulásnak indulnak s hogy a két-három évig kifogástalanul tenyészett szőlők a harmadik-negyedik esztendőben elkezdnek silyleni, s a helyett hogy gyarapodnának, évről-évre silányabbak és hiányosabbak lesznek.

Ebből igen sokan nagyon helytelenül azt következtetik, hogy az új szőlők nem lesznek állandók, s hogy az új szőlőültetvények rövid néhány év alatt ki fognak pusztulni.

Ez a felfogás feletébb téves, mert ismétlőjük, hogy az új oltott szőlők élettartama teljesen megbízható szakértők véleménye szerint 55—60 évre tehető, ha tehát az új szőlők 3—4 éves koruk-

ban pusztulásnak indulnak, annak egyedül és kizárólag csak a czélszerűtlen telepítés és a hiányos gondozás lehet az oka.

Az új szőlőtelepítésnél fő dolog az, hogy az oltványok alanya fajtisza Ripária legyen, mert ez képes legjobban ellen állani a filloxerának. Ha az alany nem fajtisza Ripária, akkor a filloxera 3—4 év múlva befészkel e gyökerekbe, s az szőlő mihamarabb elpusztul.

Fő dolog az is, hogy a telepítés hibátlan, oltványok kal történjen. Az oltványok forradasi hibái csak a 2-ik—3-ik évben kezdenek igazán mutatkozni az ültetvényeken, akkor, a mikor már a tőkék becsirkézés nélkül kezeltetnek, mert a becsirkézve kezelt 1—2 éves fiatal tőkék a nemes rész rostjain által is jelentékeny mennyiségű tapnedvet vesznek fel, s így az első 1—2 évben ilyen módon is táplálkoznak.

Gondot kell fordítani arra is, hogy olyan telepekről szerezzük be az oltványokat, a melyeknek talaja a mi tájunkhoz hasonló. A homoktalajban nevelt oltvány dus gyökerezű, szépen fejlődött, de megérzi, még pedig nagyon, ha a homoktalajból fekete szikes földbe jut. Ennek az az oka, hogy a homok nagyon laza, porhanyó, a mi földünk pedig keményebb természetű. A puha, homoktalajban uőit gyökerek tehát nehezen szoknak hozzá a keményebb természetű fekete földhöz, s az átültetés után nem találják magokat jól.

Ezeket kívül vannak még a telepítésnek több apró hibái is.

Igy például el lehet rontani az új telepítésű szőlőt a hosszú metszéssel is, mert ez által a gyökérképződést gátoljuk, és a fiatal ültetvényt megerőltetjük. Nagyon káros a késői metszés is, mert ez által a fiatal tőke sok nedvességet veszít el.

Igen ajánlatos az új szőlők hajtásait augusztus közepén elcsipkedni, hogy a vesszők beérették és erőteljesebb legyenek.

A jó oltvány eleülletve és kellőleg gondozva minden körülmények között szépen megered és jól tenyészik. Ha azonban az új szőlők gondozását elhanyagoljuk, akkor jobb, ha el sem ültetjük.

Ezt a példák bizonyítják. Van a szoboszlói kertekben már ma is néhány darab szőlő, a mely minden tekintetben mintaszerű és kifogástalan.

Igy például a Bánom kertben: Padrah Sandornak, id. Borbély Samuelnek, Oláh Miklósnak, Dr. Malatinszki Józsefnek, Kiss Gézőnek, Makai Jánosnak; a Csepüs kertben: Borbély Jánosnak, K. Kovács Józsefnek; a Vénkertben: Cs. Szabó Jánosnak, Fekete Sandornak, M. Tóth Pálnak, Szilágyi Jánosnak, Kiss Károlynak, és Váci Ferencnek olyan szőlők vannak, amelyek minden tekintetben kifogástalanok.

Ingtatlanok forgalma

H.-Szoboszlón.

Szathmári Balint és neje veszik Szathmári János csepüs kerti szőlő földét 50 frtért,

Cs Varga Sámuel veszi Kovács Sámuel tilalmasi szántó illetőségét 150 frtért.

Id. S Nagy Balint s tsai atveszik Nagy Ferencz p. angyalházi földét 400 frtért.

Mohácsi Balint s tsai. öröklük Mohácsi Balint ingatlanait.

Kovács Imre s tsai. öröklük Kovács Sándor ingatlan illetőségét.

Dörö Lajos s tsai. öröklük Dörö Sándor ingatlan illetőségét.

Káldy Luiza s tsai. öröklük Káldy Ferencz ingatlanait.

Vágó Sándor veszi Csuka Sándor és tsai házas udvarát 160 frtért.

Kovács Lidia s tsai öröklük Kovács Jeremiás ingatlanait.

Domokos Imre veszi K. Tóth Sándor házas udvarát 500 frtért.

Szántó János öröklük Szántó Miklós ingatlan illetőségét.

Dr. Molnár Gyula és neje veszik Nagy Károlyné házas udvarát 1600 frtért.

Dörög Zsófia veszi G. Kiss Lidia s tsai házas udvarát 450 frtért.

G. Kiss Lidia és tsa. veszik Váci István és neje házas udvarát 300 frtért.

Piaczi árak.

1899. június hó 25.

Buza	—	—	—	8.90—9.00
Kétszeres	—	—	—	7.90—8.00
Rozs	—	—	—	7.10—7.20
Árpa	—	—	—	4.40—4.50
Zab	—	—	—	5.20—5.30
Tengeri	—	—	—	4.80—4.90

Felölős szerkesztő és laptulajdonos:

F e h é r G á b o r.

Egy öt gymnasialis osztályt jeles eredménnyel elvégzett tanuló, aki az elmúlt iskolai évben is foglalkozott már tanórák adásával, ajánlkozik a szünidő tartamára órákat adni, vagy irodai alkalmazásra.

Értekezhetni a nyomdában.

Előleges jelentés.

Tisztelettel értesitem a szőlőbirtokos közönséget, hogy belső és Bánom kerti szőlő-oltvány iskolámból, a folyó év őszén nagyobb mennyiségű, fajtisza, gyökeres, fás szőlőoltvány kerül eladásra. Kapható lesz nagyobb mennyiségben:

Bor fajokból:

Olasz rizling,
Erdei fehér,
Mézes fehér,
Nemes kék kadarka.

Csemege fajokból:

Valódi Passalutti (Ch musque blanc.)
Rózsa bakar,
Piros Szlankamenka,
Ch. Fontainebleau dore,
Ch. rouge royal.

Az oltványok fajtisza Riparia portalisra fajtisztán vannak oltva, és az egyes fajok külön iskolákban kezeltetnek. Az oltványok és az alanyok teljes fajtisztaságáért jótállást vállalok.

A fenti szőlőfajok oltóvesszői kivétel nélkül az ország legelső telepéről, a Mathiász féle kecskeméti telepről valók, melyet a kezem közt lévő okmányokkal igazolok.

A fenti bor és csemege fajokon kívül eladásra bocsátok nagyobb mennyiségű vegyes bor és vegyes csemege

oltványt is. Ezen vegyes bor és csemege fajok a fentebb elősorolt fajokat foglalják magokban, úgy azonban, hogy az egyes fajtak az oltásnál összevegyítettek. Sőt ezek között vannak olyan oltványok is, amelyekhez helybeli termésű oltó vesszők használtak, alanyuk azonban ezeknek is fajtisza Riparia portalis.

Az oltványok ára ma még nincs megállapítva, de tekintettel a helybeli közönség érdekére, az árak lehetőleg méltányosak lesznek.

Előjegyzéseket, tekintettel az oltványok nagy keresletére, már most is elfogadok.

H.-Szoboszló 1899 június 9.

Tisztelettel

Fehér Gábor
szőlő birtokos.

Szőlőtrágya-Compositiot

és szőlő alá való mindennemű

Mütrágyákat

valamint

H U N G Á R I A

elsőrendű Rézgálicot 98-99 % tartalommal elismert kitűnő minőségben

ajánlja

a mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapesten, Váci-körut 21.

Részletes utasításokat kívánaira ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszint a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet czélja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alajában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nagy fontosságú ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial múzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a művét a maga otthonában láthatóan beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, mind n urt háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklín Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül díszes felleírásokkal, bőrháttal és vízszintallával

8 frt.

Minden négy kötetben egy-egy kötet jelenik meg

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetleni utóvéttel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*
A rendelések a helyi könyvtárakhoz vagy a legközelebbi kiadóhoz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.